

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора Чулака Л.Д. на кандидатську дисертацію Прудіуса О.Г. «Удосконалення методів оперативного втручання і профілактика ускладнень дентальної імплантації», представлену на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.22 - стоматологія.

Актуальність теми дисертації. Кандидатська дисертація Прудіуса Олександра Григоровича присвячена підвищенню ефективності лікування хворих з частковою і повною відсутністю зубів за допомогою дентальних імплантатів за рахунок зниження кількості ранніх ускладнень. Актуальність даної роботи визначається тим, що різні види ускладнень супроводжують більшість операцій імплантації, а відторгнення спостерігається в кожному двадцятому випадку протезування дентальними імплантатами.

Слід також зазначити, що основним фактором довгострокового функціонування дентальних імплантатів є остеоінтеграція. Ранні ускладнення призводять до порушення процесів остеоінтеграції, що, в свою чергу, призводить до відторгнення імплантату.

Представлена на захист дисертаційна робота є фрагментом двох науково-дослідних робіт ДУ «Інститут стоматології НАМН України»: «Удосконалити методи реабілітації хворих з частковою або повною адентією в залежності від стану протезного поля» ДР № 0111U000516 та «Вивчення стану різних систем гомеостазу порожнини рота (імунологічних, метаболічних, мікробіологічних та інших) в осіб зі стоматологічними захворюваннями» ДР № 0114U000380. Автор чітко визначив мету і задачі дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що автор обґрунтував новий підхід до профілактики ускладнень дентальної імплантації за рахунок диференційованого підходу до вибору методики оперативного втручання та його медикаментозного супроводу.

Автором вивчені механізми патогенезу розвитку періімплантиту, механізми ускладнень за рахунок неправильного навантаження імплантату.

Дисертант вивчив патогенез розвитку ускладнень у осіб з генералізованим пародонтитом. Розробив адаптовані комплекси медичного супроводу післяопераційного періоду дентальної імплантації при захворюваннях пародонту і провів клінічну апробацію методики протезування у даній категорії пацієнтів.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій сформульованих в дисертації і їх достовірність. Для досягнення поставленої мети автором проведено комплексне клініко-лабораторне обстеження 348 пацієнтів, з яких 44 входило до групи контролю, яким проведено стандартне оперативне втручання з наступним стандартним медикаментозним супроводом; 170 осіб з частковими дефектами зубних рядів, ускладнених запальним ураженням тканин пародонту; і 134 особи з ускладненнями дентальної імплантації.

Проведено порівняльні клінічні, рентгенологічні, біохімічні та імунологічні дослідження слизової оболонки порожнини рота, ротової рідини, кісткової тканини щелеп тощо.

Достовірність отриманих автором результатів, наукових досліджень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації, підтверджується значним об'ємом використовуваних джерел і проведеної статистичною обробкою. Було встановлено, що виявлені закономірності в клініко-лабораторних дослідженнях знаходяться на високому рівні вірогідності.

Практичне значення проведених досліджень. Розроблено спосіб оперативного втручання при встановленні імплантатів, який значно знижує ризик виникнення післяопераційних ускладнень. Розроблено також метод механічної і хімічної обробки поверхні імплантату при періімплантиті і кламер-розширювач, що знижують ризик виникнення ускладнень. Клінічно апробована нова композиція «Амокмет», що забезпечує тривалий

антисептичний і антибактеріальний ефект в період загоєння операційної рани.

Оцінка змісту дисертації. Дисертаційна робота написана традиційно, відповідно основним вимогам ВАК України, і складається з титульного аркушу, змісту роботи, переліку умовних позначень, скорочень, вступу, який складається з актуальності теми, зв'язку роботи з науковими програмами, планами, темами, цілі і задач дослідження, наукової новизни отриманих результатів, їх практичного значення, даних про апробацію і впровадженні матеріалів дисертації, особистого вкладу здобувача і публікацій по темі дисертації. Основна частина складається з 5 розділів, з них - 4 розділи власних досліджень. З метою узагальнення результатів роботи наводяться висновки і практичні рекомендації, а також перелік використаних джерел.

У вступі автор досить обґрунтовано доводить актуальність обраної теми, її теоретичне, практичне значення і виносить питання про необхідність спеціальних дослідних прийомів для її виконання.

В розділі «Огляді літератури», який складається з 4 підрозділів, автор описує основні етапи розвитку дентальної імплантації на сучасному етапі. Критично оцінюючи літературні дані з проблеми, автор підіймає питання, які, на його погляд, ще залишилися невирішеними. Розділ написаний, як і вся дисертація, доступною літературною мовою і викладений на 32 сторінках, що відповідає рекомендаціям ВАК України.

Розділ 2 «Об'єкти і методи дослідження» починається з загальної характеристики досліджуваних об'єктів для проведення клінічних досліджень. Наводиться методика клінічних досліджень у хворих з і без ускладнень дентальної імплантації.

У розділі детально описані всі методики, застосовані автором, подані актуальні посилання на джерела вказаних методик. Дуже детально і яскраво проілюстровано приведена методика оперативного втручання, вдосконалена автором і рекомендований медикаментозний супровід. На нашу думку,

описана методика це частина власних досліджень: автор приводить свої технічні та клінічні напрацювання з обґрунтуванням методики. І тому, цей матеріал краще викласти в розділах власних досліджень.

Розділ 3 містить дані про поширеність ускладнень після дентальної імплантації. Розділ містить багатий клінічний матеріал, який демонструє приклади відторгнення імплантатів з аналізом причин і обґрунтуванням патогенезу розвитку. У цьому ж розділі подано оцінку ефективності лікування постопераційних ускладнень імплантації, що вже розвилися. Розділ завершується п'ятьма висновками, які визначають основні причини відторгнення імплантатів, оцінюється поширеність ускладнень, введено нове поняття «острівцева» дезінтеграція і дана оцінка розробленим методам лікування періімплантної патології. Цікаво, що автор демонструє 100 % ефективність лікування періімплантиту.

У розділі 4 наведено результати порівняльного вивчення тканин пародонту клініко-лабораторними методами, серед яких: результати динаміки проби Шиллера-Писарева в модифікації автора, вивчення стану гігієни порожнини рота у осіб з дентальними імплантатами до імплантації і в післяопераційний період, а також результати вивчення реакції місцевих факторів резистентності на дентальну імплантацію. В результаті проведеного вивчення автором встановлено, що протягом певного періоду після операції довколо імплантату спостерігається виражене запалення слизової оболонки порожнини рота. Надалі хронічне запалення може перейти в фазу загострення і прогресування, яке призводить до ускладнень після операції імплантації. Також в цьому розділі автор доводить, що більшість пацієнтів не приділяють належної уваги гігієні імплантатів і порожнини рота в цілому. В цілому розділ не викликає зауважень.

В розділі 5 «Розробка та клінічна ефективність комплексу лікувально-профілактичних заходів при дентальній імплантації» наводяться дані щодо розробки і клінічної апробації лікувального комплексу автора.

Проведені клінічні дослідження показали, що у пацієнтів під впливом комплексу лікувально-профілактичних заходів, запальні ускладнення виникали всього в 1,85% всіх вживлених імплантатів. Цей показник в два рази нижче, ніж при застосуванні стандартної методики імплантації. В цьому розділі значну увагу приділено вивченню ускладненості протезування імплантатів при генералізованому пародонтиті в анамнезі.

До зауважень слід віднести назву розділу. У цій частині дисертаційної роботи подані матеріали основного клінічного дослідження, а назва розділу більше підходить для опису методики в розділі «Матеріали і методи досліджень».

У розділі «Узагальнення отриманих результатів» автор резюмує отримані результати, проводить аналітичний порівняльний аналіз і пропонує вичерпний ряд рекомендацій для їх впровадження в теорію і практику ортопедичної і хірургічної стоматології. При цьому слід зазначити вдало обраний стиль викладу цього розділу, який носить дискусійний характер, та відповідає вимогам ВАК.

Представлені в дисертації «Висновки» і «Практичні рекомендації» цілком відображають основні результати роботи, сформульовані конкретно, викладаються послідовно, відповідно до змісту дисертації, досить аргументовані і передають повну інформацію про наукове і практичне значення роботи. Список використаних джерел представлений в алфавітному порядку і складається з 402 основних, конкретних по проблемі наукових робіт ретроспективою у 10 років.

Дисертація видана одним томом із загальною кількістю 213 сторінок. Дисертація проілюстрована 56 рисунками і 18 таблицями.

Результати дисертаційної роботи опубліковані в 9 статтях, з них 5 - у виданнях, рекомендованих ВАК України, 1 робота - у закордонному виданні.

У процесі рецензування виникли питання, які хотілося б задати дисертанту в рамках дискусії:

1. У Вашій модифікації проби візуально слабо офарблює запалення оцінюється від 0,5 до 1,0 бала. Якщо фарбування візуально не визначається, як визначити, де 0,5, де 1,0 бала.

2. Як Ви підбирали групу пацієнтів з ускладненнями - 134 людини? Навіть для 15 років це чимала група.

3. При лікуванні ускладнень чи були випадки неуспішного лікування, Ваші дії, статистика?

Висновок

Представлена дисертаційна робота Прудіуса О.Г. є закінченим самостійним науковим дослідженням, виконаним на високому методичному рівні, і вносить значний внесок у подальше вдосконалення теорії і практики хірургічної та ортопедичної стоматології.

Наведені в роботі наукові положення обґрунтовані, висновки логічно випливають з матеріалу дисертації і цілком адекватні цілі та задачам дослідження.

Наведене вище дозволяє зробити висновок, що дисертаційна робота Прудіуса О. Г. "Удосконалення методів оперативного втручання і профілактика ускладнень дентальної імплантації", за своєю актуальністю, науковою новизною і практичною значущістю, цілком відповідає вимогам п.11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р. (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015), а її автор заслуговує присудження вченого ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.22 - стоматологія.

Офіційний опонент
завідувач кафедри ортопедичної стоматології
Одеського національного медичного університету,
доктор медичних наук, професор

Л.Д. Чулак